

Cristina Cergan | Cristina Radu
Bogdan Rațiu | Lavinia Rizoiu | Iris Tănăsescu

V-VIII

NE PREGĂTIM PENTRU EXCELENȚĂ!

OLIMPIADE NAȚIONALE DE LIMBA ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Repere teoretice, modele de
subiecte, sugestii de răspuns și
recomandări de lectură

Ediția a II-a, revizuită

Editura Paralela 45

Lucrarea este elaborată în conformitate cu Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, clasele V-VIII, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3393/28.02.2017, și cu Regulamentele specifice privind organizarea și desfășurarea Olimpiadei Naționale de Limba și Literatura Română, a Olimpiadei Naționale Interdisciplinare de Limba și Literatura Română și Religie „Cultură și spiritualitate românească” și a Olimpiadei pentru elevii din mediul rural „Universul Cunoașterii prin Lectură”.

Referent științific:

Prof. dr. Roxana Ștefania Ciobanu, Colegiul Național „Spiru Haret” București

Director de producție editorială: Ionuț Burcioiu

Redactare: Iuliana Ene, Ramona Rossall

Tehnoredactare: Adriana Vlădescu

Pregătire de tipar: Marius Badea

Design copertă: Mirona Pintilie

Credite foto: shutterstock.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Ne pregătim pentru excelență! : olimpiade naționale de limba și literatura română : V-VIII : repere teoretice, modele de subiecte, sugestii de răspuns și recomandări de lectură / Cristina Cergan, Cristina Radu, Bogdan Rațiu, – Ed. a 2-a, reviz.. –

Pitești : Paralela 45, 2026

ISBN 978-973-47-4422-0

I. Cergan, Cristina

II. Radu, Cristina

III. Rațiu, Bogdan

811.135.1

821.135.1.09

Copyright © Editura Paralela 45, 2026

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,

iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

Cuvânt-înainte

Bucuria lecturii și întâlnirea cu lumea fascinantă a limbii române se concretizează pentru elevi prin participarea la olimpiade și concursuri, în urma cărora dobândesc un plus de experiență ca cititori critici, rafinament în comunicare, precizie în idei, curajul de a exprima propriile opinii sau de a da curs imaginației, respectând rigorile disciplinei. Toate acestea le-am avut în minte atunci când am creat această carte pentru voi, cei care urmează să se bucure de performanță la disciplina Limba și Literatura Română.

Suntem conștienți că voi, cei care deschid paginile acestei cărți, sunteți cititori entuziasmați, dornici să ajungă la un nivel tot mai bun de cunoaștere a literaturii și a limbii române. Ne-am gândit ca, în pregătirea participării la olimpiade și concursuri, să fim alături de voi. În aceste pagini veți găsi modele de subiecte realizate după structura subiectelor de examen din anii precedenți, atât pentru proba scrisă, cât și pentru proba orală, și, în plus, am considerat că v-ar fi mai ușor să aveți la îndemână câteva repere teoretice care să vă conducă pregătirea. Din aceste motive, am construit câteva fișe teoretice dedicate tiparelor textuale, optime atât pentru lectură, cât și pentru redactare, apoi am propus organizatori grafici care să vă modeleze etapele premergătoare redactării propriu-zise a textelor și, nu în ultimul rând, am realizat subiecte cu texte interesante, care să vă motiveze să deschideți lumea textului, să descoperiți frumusețea cuvântului, iar aventura cunoașterii să fie una care să vă provoace bucuria reușitei.

Dacă vreți să ajungeți la un nivel ridicat de performanță, suntem alături de voi și vă oferim câteva sfaturi!

- Să vă pregătiți caietul de lectură cu rigurozitate, astfel încât să citiți pentru a cunoaște mai multe, pentru a vă diversifica posibilitățile lingvistice, dar și pentru a vă provoca creativitatea; suntem siguri că sunteți cititori de cursă lungă!
- Să parcurgeți cu atenție teoria și exercițiile de gramatică și să verificați rezolvarea lor cu ajutorul răspunsurilor pe care le-am propus. Nu uitați: gramatica o învățăm pentru a ști să comunicăm corect și trebuie să fim conștienți de rolul și configurarea tuturor elementelor limbii!
- Să parcurgeți textele din subiecte cu foarte multă atenție. Realizați o lectură lentă și cu scop (propuneți-vă pentru început să citiți cu scopul de a identifica tema textului), având creionul în mână și notând ideile cele mai importante, dar și cele neclare, pentru a putea reveni asupra lor. După o primă lectură, concentrați-vă pe exerciții și extrageți cuvintele-cheie ale cerințelor pentru a putea identifica sau deduce unde se află posibilele răspunsuri. Nu uitați că textul are o țesătură alambicată, cu ascunzișuri și taine pe care voi trebuie să le descoperiți. Formați-vă ochiul rezolvând cât mai multe exerciții și discutați cu profesorul vostru posibilele interpretări. Noi am încercat să vă ajutăm propunând anumite răspunsuri, dar suntem siguri că vă veți angrena în jocul cuvintelor și al ideilor, astfel încât să abstractizați ideile și să propuneți răspunsuri nuanțate.

- Să vă construiți texte cu ajutorul organizatorilor grafici și să folosiți criteriile de evaluare care vă vor învăța la ce să fiți atenți în rezolvarea cerințelor. Fiți creativi, dar riguroși, folosiți un limbaj expresiv, dar echilibrat, și nu folosiți un limbaj conceptual în exces sau de o sensibilitate exagerată. Reușita ideilor voastre se va transpune într-un text elegant, riguros și echilibrat.

- Pentru proba orală, nu uitați că ideile voastre trebuie să treacă dincolo de emoții, printr-un limbaj nonverbal și paraverbal elocvent. Folosiți-vă de gândirea voastră critică, de experiența de cititor și aveți curajul de a vă exprima pe voi, cititorii adevărați, copiii sau adolescenții care comunică natural și corect ceea ce cred despre lume.

Dacă sunteți pregătiți, credem că e momentul să parcurgeți prima parte dedicată aspectelor teoretice, apoi să lucrați testele propuse și să vă autoevaluați cu ajutorul grilelor de răspunsuri pe care le-am propus, iar apoi să vă pregătiți și pentru proba orală.

Vă dorim succes în pregătire și să fie cu sens pentru voi paginile la care noi am lucrat cu bucuria cititorilor și cu nostalgia performanței din copilărie, când prin lumile de cuvinte se poate depăși orice limită!

Succes!
Autorii

CAPITOLUL I

Tipare textuale

Textul narativ
Textul descriptiv
Textul dialogal/dialogat
Textul explicativ
Textul argumentativ

Textul narativ

REPERE TEORETICE

Definire: Textul narativ relatează, prin vocea unui narator, o acțiune unitară care cuprinde o succesiune de evenimente.

Trăsături:

- evenimentele sunt prezentate cronologic, desfășurându-se într-un anumit interval de timp;
- acțiunea este situată într-un cadru spațio-temporal;
- la acțiune participă personaje;
- vocea autorului este preluată de un narator subiectiv sau obiectiv;
- relatarea se realizează prin narațiune la persoana I sau la persoana a III-a;
- este dominantă secvența narativă, care conține etapele prezentate în tabelul de mai jos.

Schema prototipică a secvenței narrative – etapele acțiunii:

Etapele acțiunii	Componente
Situația inițială	▪ Cine? ▪ Unde? ▪ Când? ▪ Care este atmosfera de început? ▪ Prezentarea stării de echilibru care precedă declanșarea acțiunii.
Elementul declanșator/ complicația/ forța perturbatoare	Prezența unei probleme, a unei acțiuni care dezechilibrează situația personajelor; prezentarea faptelor care rup echilibrul (un conflict între două personaje, dorințe, motive de natură interioară etc.).
Transformarea/procesul/ acțiunea	Desfășurarea evenimentelor, peripețiile, reacțiile personajelor în fața problemei; evenimentele nu trebuie gradate. Moment de maximă intensitate.
Rezolvarea	Sfârșitul acțiunii, rezultatul și consecințele acțiunii personajelor; evenimentele care pun capăt încercărilor.
Situația finală	Concluzia poveștii, restabilirea echilibrului și morala poveștii.

Observații:

- verbele exprimă acțiuni cărora le sunt asociate personajele;
- narațiunea se raportează la acțiuni succesive care se înscriu într-o durată;
- evenimentele se pot desfășura într-un singur fir narativ, dar pot și să se producă în paralel;
- trebuie să fie clar menționate timpul și spațiul și să se folosească conectori de timp: *după aceea, ulterior, mai apoi, în final*;
- naratorul este o voce ficțională care narează ceea ce se întâmplă în interiorul cărții:
 - a) în cadrul unei narațiuni la persoana I, naratorul este în același timp personaj și are o imagine subiectivă asupra lumii și a destinului personajelor, el participând la acțiune;
 - b) în cadrul unei narațiuni la persoana a III-a, naratorul nu participă la acțiune și are o imagine de ansamblu asupra lumii și a destinului personajelor.

EXERSEAZĂ

1. Scrie un text narativ la persoana a III-a, de 150 – 300 de cuvinte, în care să relatezi întâmplările dintr-o călătorie cu prietenii tăi cei mai buni. În realizarea textului utilizează următorul organizator grafic:

ORGANIZATOR NARATIV

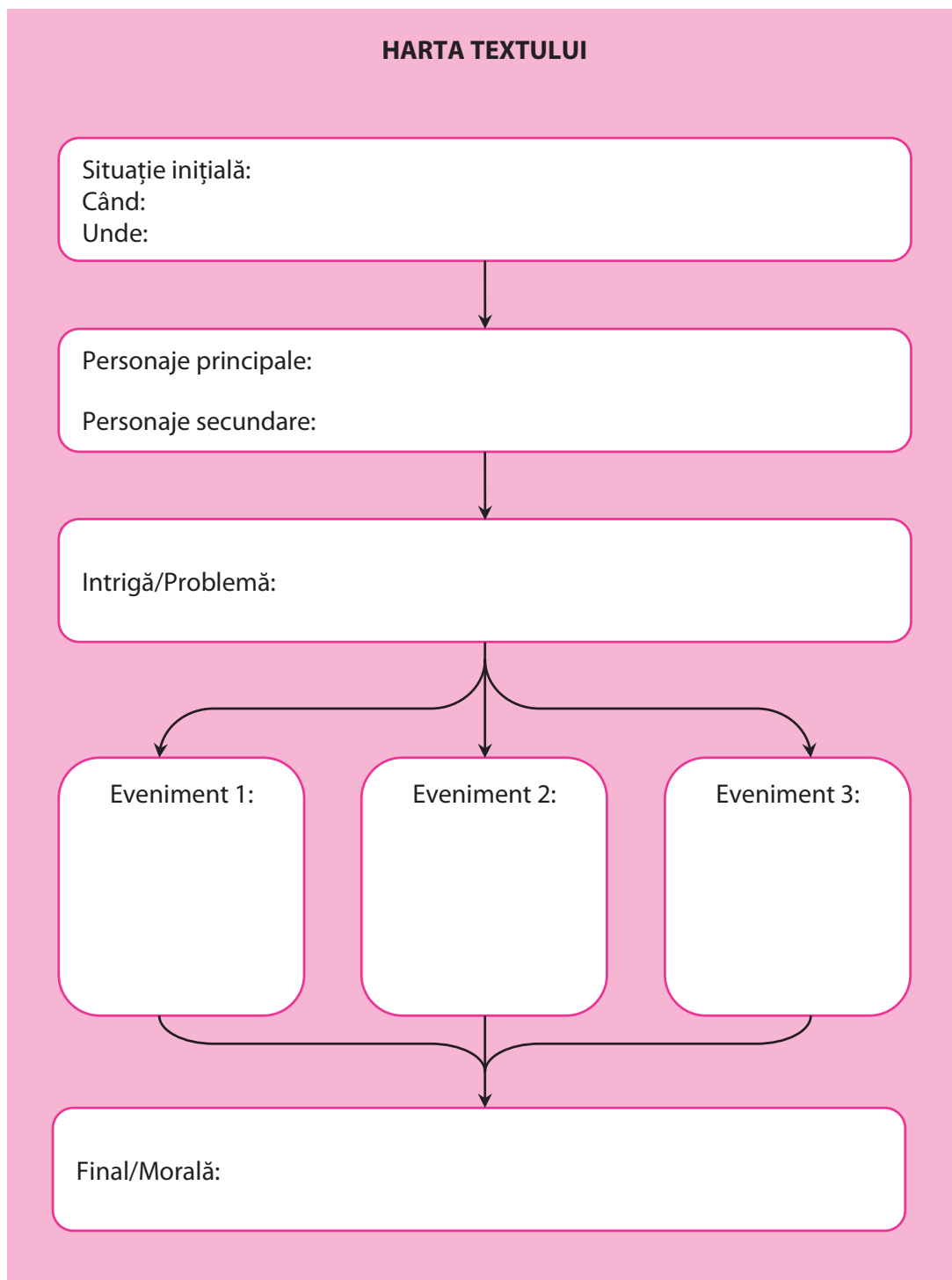
Titlu: _____ Autor: _____

Personaje	Situație inițială	Problemă
	Când – Unde –	Soluție

Introducere	Cuprins	Încheiere
Cadru + personaje Element declanșator	Acțiunea care se petrece pentru rezolvarea problemei	Soluție

Ne pregătim pentru excelență!

2. Scrie un text narativ la persoana I, de 150 – 300 de cuvinte, în care să relatezi întâmplările petrecute cu familia ta la munte. În realizarea textului utilizează următorul organizator grafic:

AUTOEVALUEAZĂ-TE

Evaluează calitatea textului tău pe baza următoarelor criterii de reușită:

CRITERII	DA	NU
Introducerea anunță punctul de plecare al narațiunii, indicii temporali și spațiali, dar și personajele.		
Narațiunea este la persoana a III-a sau la persoana I.		
Unele trăsături ale personajului principal sunt clar menționate, iar altele reies din comportamentul său.		
Intriga este explicit prezentată.		
Evenimentele sunt în relație cronologică și cauzală.		
Verbele sunt dinamice și accentuează transformarea acțiunii.		
Sunt marcate prin alineat momentele de tensiune, rezolvarea problemelor, dar și valoarea/înțelepciunea propusă de această întâmplare.		

CAPITOLUL II

Olimpiada Națională de Limba și Literatură Română

Teste de antrenament
pentru proba scrisă

Clasa a V-a

Testul 1

Citește fiecare dintre textele următoare pentru a putea răspunde cerințelor formulate:

A.

1

La circ, în Târgul Moșilor,
Pe gheața unui răcitor,
Trăia voios și zâmbitor
Un penguin din Labrador.

— Cum se numea? — Apolodor.
— Și ce făcea? — Cânta la cor.
Deci, nu era nici scamator,
Nici acrobat, nici dansator;
Făcea și el ce-i mai ușor:
Cânta la cor. (Era tenor.)

Grăsuț, curat, atrăgător
În fracul lui strălucitor,
Așa era Apolodor...

2

Dar într-o zi, Apolodor,
Spre deznădejdea tuturor,
A spus așa: — Sunt foarte trist!
Îmi place viața de corist
Dar ce să fac? Mi-e dor, mi-e dor
De frații mei din Labrador...
O, de-aș putea un ceas măcar
Să stau cu ei pe un ghețar!...

Apoi a plâns Apolodor...

3

Când l-a văzut pisoiful Tiț
Plângând cu hohot și sughit
I-a spus: — Prietene, aș da
Mustața și codița mea,
Aș da o litră de caimac,
Aș da orice, să te împac.
Zău, nu mai plânge! te implor...

Dar el plângea: — Mi-e dor, mi-e dor
De frații mei din Labrador!...

4

Și-au încercat să-l mai împace
Ariciul, dăruindu-i ace,
Și ursul, cu un pumn de mure
Atunci culese din pădure,
Și iepurele Buză-Lată
Cu fructe dulci și cu salată
(Colegi de-ai lui Apolodor,
Maeștri-cântăreți la cor).
Cămila Suzi, cea mai tristă,
Ofta cu fața în batistă,
Ea îi fusese ca o mamă:
Îl învățase prima gamă.

Dar el plângea: — Mi-e dor, mi-e dor
De frații mei din Labrador!...

(Gellu Naum, *Cărțile cu Apolodor*)

B.

Domnul și doamna Dursley, de pe Alea Boschetelor, numărul 4, erau foarte mândri că erau complet normali, slavă Domnului! Erau ultimii oameni de la care te-ai fi așteptat să fie amestecați în ceva straniu sau misterios, fiindcă, pur și simplu, nu credeau în astfel de aiureli!

Domnul Dursley era directorul unei firme, numite Grunnings, care făcea burghie. Era un bărbat înalt, mătăhălos, aproape fără gât, dar avea o mustață foarte bogată. Doamna Dursley era blondă, foarte slabă, și avea un gât, cam de două ori lungimea normală, ceea ce îi era de mare folos, deoarece își petrecea majoritatea timpului uitându-se peste gard, în curțile vecinilor, iscodind tot ce se putea. Cei doi aveau un fiu, pe nume Dudley, care era cel mai reușit copil din lume (după părerea lor).

Familia Dursley avea tot ce și-ar fi putut dori, dar mai avea și un secret, pe care nu vroiau în ruptul capului să-l descopere cineva! Le era insuportabil chiar și gândul că cineva ar fi putut afla

vreodată despre familia Potter. Doamna Potter era sora doamnei Dursley, dar nu se mai văzuseră de câțiva ani buni. De fapt, doamna Dursley pretindea chiar că nu are nicio soră, deoarece doamna Potter și dragul ei soț bun-de-nimic erau complet opuși felului ei de a fi. Familia Dursley se cutremura numai la gândul că vecinii lor le-ar fi putut vedea vreodată rudele. Familia Potter avea și ea un fiu, dar domnul și doamna Dursley nu-l văzuseră niciodată și nici nu doreau așa ceva. Copilul era alt motiv care îi ținea la distanță. Cum să se joace micul lor Dudley cu un astfel de copil?!?

Când domnul și doamna Dursley se treziră în acea zi de marți, mohorâtă și tristă, în care începe povestea noastră, în afară de cerul întunecat, nimic nu prevestea lucrurile stranie și misterioase care urmau să se petreacă în întreaga țară. Domnul Dursley fredona ceva, în timp ce își lua din șifonier cea mai anostă cravată, bună pentru o zi de muncă, desigur! Doamna Dursley trăncănea veselă, în timp ce se străduia să-l potolească pe micuțul Dudley, care nu mai conținea cu țipetele. Niciunul nu observă bufnița mare și pământie, care zbura prin fața ferestrei.

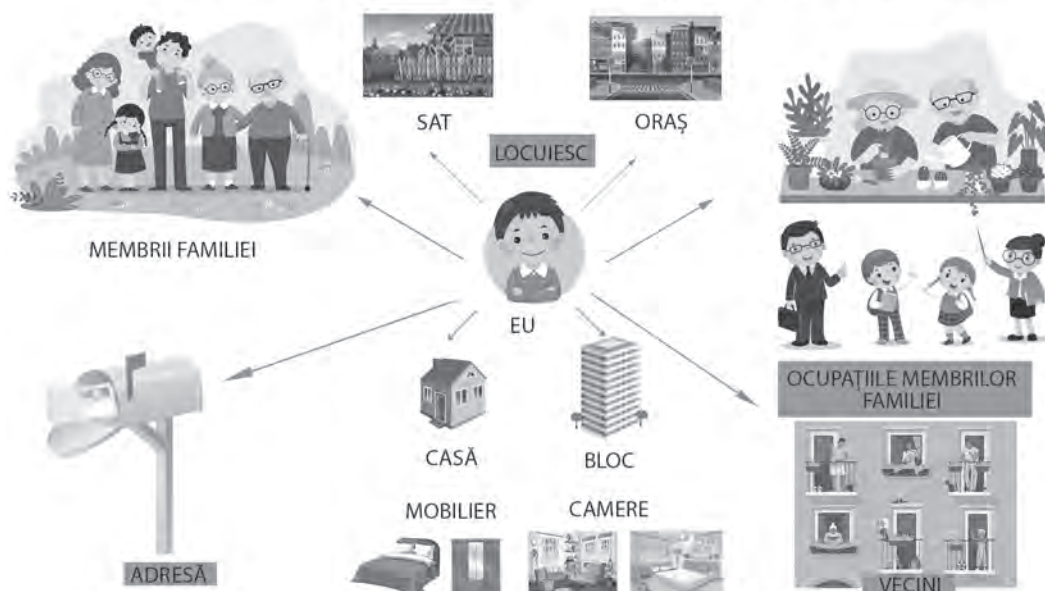
La opt și jumătate fix, domnul Dursley își luă servieta, o ciupi ușor de obraz pe doamna Dursley și încercă să-l sărute pe Dudley, dar rată momentul, fiindcă pe băiat îl apucară năbădăile și începu să împoaște peste tot cu lapte și biscuiți.

— Mare zvăpăiat! zâmbi domnul Dursley și ieși din casă. Se urcă în mașină și plecă. La colțul străzii, observă primul semn ciudat: un motan care studia o hartă! Preț de o secundă nu își dădu seama de grozăvia situației, apoi, întoarse brusc capul, să vadă dacă nu se înșelase. Da, era un motan vârgat, dar nici urmă de hartă! Cum de se gândise, măcar, la așa ceva? Probabil că lumina îi jucase o festă. Domnul Dursley clipi și se uită fix la motan. Acesta îi întoarse privirea. În timp ce mergea mai departe, domnul Dursley continua să privească motanul prin oglinda retrovizoare. Acum, jivina citea numele străzii, adică se uita la plăcuța străzii. Cine a mai văzut pisică, care să citească plăcuțele străzilor sau să se orienteze pe hărți?!? Domnul Dursley ridică din umeri și alungă din minte imaginea motanului. Tot drumul nu se mai gândi decât cum să obțină în ziua aceea o comandă cât mai mare de burghie.

(J.K. Rowling, *Harry Potter și piatra filosofală*)

C.

HARTA PROIECTULUI „EU ȘI FAMILIA MEA”

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

- 1** Sunt despărțite corect în silabe cuvintele din seria: 2 puncte
 a) ai-u-reli, bur-ghi-e, de-oa-re-ce; b) bos-che-te-lor, mân-dri, nor-ma-li;
 c) in-su-por-ta-bil, vre-o-da-tă, mis-te-ri-oa-se; d) mae-ștri, plân-gea, ci-teas-că.
- 2** Numărul de sunete este asociat corect cuvintelor în seria: 2 puncte
 a) boschetelor – 10, credeau – 7, ceva – 3; b) era – 4, făcea – 4, burghie – 6;
 c) lungimea – 7, chiar – 3, aceea – 3; d) sughiț – 5, fix – 3, ciupi – 4.
- 3** Sinonimele potrivite cu sensul din text al cuvintelor subliniate în textul **B** sunt, în ordine: 2 puncte
 a) greoi, deasă, ajutor; b) măreț, prețioasă, utilitate;
 c) ursuz, mare, avantaj; d) uriaș, rară, mirare.

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

- 4** Selectează patru cuvinte din câmpul lexical al cuvântului „familie”, din textul **B**. 2 puncte
- 5** Transformă prima strofă a textului **A** într-o propoziție simplă. 2 puncte
- 6** Precizează atributele exprimate prin substantive din enunțul: *La circ, în Târgul Moșilor, / Pe gheața unui răcitor, / Trăia voios și zâmbitor / Un pinguin din Labrador.* 2 puncte
- 7** Selectează, din secvența: *Când domnul și doamna Dursley se treziră în acea zi de marți, mohorâtă și tristă, în care începe povestea noastră, în afară de cerul întunecat, nimic nu prevestea lucrurile stranie și misterioase care urmau să se petreacă în întreaga țară,* un verb la modul indicativ, timpul perfect simplu și unul la indicativ, timpul imperfect. 2 puncte
- 8** Transcrie un substantiv articulat cu articol hotărât și unul articulat cu articol nehotărât din secvența: *La colțul străzii, observă primul semn ciudat: un motan care studia o hartă!* 2 puncte
- 9** Rescrie enunțul, corectând greșelile: *Apolodor se gândii că dorul de frați lui cei mândrii îl va mistuii.* 2 puncte
- 10** Alcătuește un enunț asertiv despre importanța familiei, în care să utilizezi un substantiv nearticulat. 2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

- 1** Ce figură de stil se folosește în textul **A**? Explică rolul acesteia! 6 puncte
- 2** Când și unde se petrece acțiunea în textul **B**? 6 puncte
- 3** Cum au încercat prietenii să îl împace pe Apolodor? 6 puncte
- 4** Ce trăsătură a doamnei Dursley reiese din secvența: *Doamna Potter era sora doamnei Dursley, dar nu se mai văzuseră de câțiva ani buni. De fapt, doamna Dursley pretindea chiar că nu are nicio soră, deoarece doamna Potter și dragul ei soț bun-de-nimic erau complet opuși felului ei de a fi. Familia Dursley se cutremura numai la gândul că vecinii lor le-ar fi putut vedea vreodată rudele?* Explică răspunsul în două – trei enunțuri. 8 puncte

5 Ce meserie crezi că au părinții din imaginea **C**? Motivează răspunsul în două – trei enunțuri.

6 puncte

6 Crezi că harta respectivă îi ajută pe copii în realizarea proiectului despre familie? Cum?

8 puncte

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Redactează o compunere narativă, de minimum 150 de cuvinte, în care să îți imaginezi că Apolodor îți vizitează școala, într-o zi din „Școala ALTFEL”, în care activitățile pun în evidență tema familiei.

Vei primi **26 de puncte** pentru conținutul compunerii și **14 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Atenție! Timpul de lucru este de trei ore. Punctajul total este de 100 de puncte. Nu se acordă puncte din oficiu.

CAPITOLUL III

OLIMPIADA NAȚIONALĂ INTERDISCIPLINARĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI RELIGIE CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ

Teste de antrenament
pentru proba scrisă

Clasa a V-a, Secțiunea – Creația ca dar al iubirii divine

Testul 1

PARTEA I

40 de puncte

Se dă textul:

Într-o zi, prin asfințit,
Șoarecele a-ndrăznit
Să se creadă în putere
A prăda stupul de miere.

El intrase pe furiș,
Strecurat pe urdiniș,
Se gândea că o albină-i
Slabă, mică și puțină,
Pe când el, hoț și borfaș,
Lângă ea-i un uriaș.

Nu știuse că, nerodul,
Va da ochii cu norodul
Și-și pusese-n cap minciuna
Că dă-n stup de câte una.

Roiul, cum de l-a zărit
C-a intrat, l-a copleșit.
Socoteală să-i mai ceară?
Nu! L-au îmbrăcat cu ceară,
De la bot până la coadă
Tăbărâte mii, grămadă,
Și l-au strâns cu meșteșug,
Încuiat ca-ntr-un coșciug.

Nu ajunge, vream să zic,
Să fii mare cu cel mic,
Că puterea se adună
Din toți micii împreună.

(Tudor Arghezi, *Tălharul pedepsit*)

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos, referitoare la textul dat.

- 1 Care a fost planul șoarecelui? 4 puncte
- 2 Care a fost soluția albinelor? 4 puncte
- 3 Ce figură de stil folosește autorul predominant în text? Explică! 4 puncte
- 4 Explică titlul poeziei, în relație cu întâmplarea relatată. 4 puncte
- 5 Formulează, într-un enunț, o învățătură care se desprinde din text. 4 puncte

B. Alcătuiește o compunere narativă de minimum 150 de cuvinte, în care să arăți că lumea vietăților mici, neînsemnate, poate oferi exemple pentru comportamentul oamenilor.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative, adecvate cerinței; 4 puncte
- formularea unui titlu sugestiv; 2 puncte
- respectarea convențiilor unui text narativ; 4 puncte
- includerea, în text, a două personificări și a două comparații, pe care să le subliniezi; 4 puncte
- precizarea timpului și a spațiului întâmplării prin câte două structuri; 4 puncte
- utilizarea timpurilor verbale specifice narațiunii. 2 puncte

PARTEA A II-A

40 de puncte

Se dă textul:

Să vă bucurați de toate cele ce ne înconjoară. Toate ne învață și ne călăuzesc spre Dumnezeu. Toate împrejurul nostru sunt picături care izvorăsc din iubirea lui Dumnezeu. Cele însuflețite și cele neînsuflețite, și plantele, și animalele, și păsările, și munții, și mările, și apusurile de soare, și cerul înstelat. Sunt micile iubiri prin mijlocirea cărora ajungem la Iubirea cea mare, la Hristos. Florile, de pildă, au darul lor, ne învață prin mireasma lor, prin măreția lor. Ne vorbesc despre iubirea lui Dumnezeu. Își răspândesc mireasma lor, frumusețea lor, și celor păcătoși și celor drepti. [...]

Să luați aminte la câte a făcut omul – casele, clădirile mari și mici, satele, oamenii, civilizația noastră. Să întrebați, să vă întregiți cunoștințele despre orice, nu stați nepăsători. Aceasta vă ajută la o mai adâncă cercetare a minunățiilor lui Dumnezeu. Toate devin prilejuri de a ne lega cu toate și cu toți. Devin pricini de mulțumire și de rugăciune către Domnul a toate.

(*Ne vorbește părintele Porfirie. Viața și cuvintele*, traducere de Ieromonah Evloghie Munteanu)

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos, referitoare la textul dat.

- 1 Transcrie trei elemente din câmpul lexical al cuvântului „natură”, prezente în textul dat. 4 puncte
- 2 Identifică o figură de stil în secvența: *Florile, de pildă, au darul lor, ne învață prin mireasma lor, prin măreția lor. Ne vorbesc despre iubirea lui Dumnezeu. Își răspândesc mireasma lor, frumusețea lor, și celor păcătoși și celor drepti.* 4 puncte
- 3 Menționează motivul pentru care trebuie să ne bucurăm de cele ce ne înconjoară. 4 puncte
- 4 Formulează o idee principală pentru primul alineat al textului dat. 4 puncte
- 5 Explică, în 30 – 50 de cuvinte, de ce trebuie să te arăți interesat de tot ce te înconjoară. 4 puncte

B. Cum consideri că se poate manifesta iubirea față de creația divină în viața de zi cu zi? Răspunde la întrebarea de mai sus într-o compunere de minimum 150 de cuvinte, pornind de la textul citat și valorificând cultura ta generală sau religioasă. 20 de puncte

REDACTARE

10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă 10 puncte, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; 2 puncte
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); 6 puncte
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată), respectarea limitelor minime de cuvinte. 2 puncte

Atenție! Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore. Punctajul total este de 100 de puncte. Se acordă 10 puncte din oficiu.

CAPITOLUL V

Olimpiada Națională de Limba și Literatură Română

Teste de antrenament
pentru proba orală

Clasa a V-a

Biletul nr. 1

Citește cu atenție textul de mai jos pentru a răspunde cerințelor date:

Totuși, împlineam aproape patru ani – și încă nu pronunțasem niciun cuvânt. Nici barem cuvintele de temelie ale vieții : „Mamă” și „Tată”. Cazul prezentând fețe atât de ciudate, nu putea să aibă decât două explicații, între care nici astăzi nu m-aș simți chemat să decid. Poate că starea mea embrionară se prelungea dincolo de orice termen normal, pentru că avea în vedere un urcuș tocmai de toate zilele, sau poate o nefirească luciditate s-a vârât, cu efecte de anulare, între mine și cuvânt. Într-o zi Mama, cuprinsă de neliniște și îngrijorare, dar purtată și de nădejdea unei dezlegări, găsi de cuviință să mă ducă la oraș să mă arate unui doctor. Nu mai era nimic de ascuns. Medicul, un vechi prieten al familiei, mi-a pus mâna pe creștet, mi-a pipăit maxilarele, și pe urmă m-a cercetat ca pe o pasăre, căreia, printr-o ușoară tăiere sub limbă, i-ai putea dăruî grai omenesc. „Copilul e întreg” fu încheierea liniștitoare a doctorului. Sosiți acasă, Mama mai făcu o ultimă încercare să mă ademenească în sfera sunetului. Hotărâse să mă ia cu binișorul, ca pe un copil mare, și-mi vorbi. Se căznea să mă înduplece, să-mi stârnească mândria. „Dragul mamei, tu ești copil mare de acu! Va trebui să vorbești... Asta nu se poate... Așa nu mai merge... Ne faci de rușine... Azi-măine, copiii din sat au să spună că ești mut...” M-am uitat la Mama cu aceiași ochi, mereu limpezi, vii, înțelegători. O ascultam, dar nici după această caznă cuvântul meu nu voi să se aleagă numaidecât. A doua zi, după cine știe ce noapte de zbulc, pe care am uitat-o acolo în viața fără de grai, m-am dus lângă ea. Și prinsei a vorbi vorbe legate. Țineam mâna, rușinat, peste ochi, și vorbeam. De sub strașina degetelor și a palmei, cu care mă apăram încă de lumea cuvântului, graiul ieșea din gura mea, întreg, lămurit, picurat ca argintul strecurat.

(Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*)

- 1** Explică, în două – trei enunțuri, de ce băiatul nu a vrut să vorbească până la vârsta de patru ani, așa cum reiese din textul dat.
- 2** De ce crezi că autorul consideră că „Mamă” și „Tată” sunt cuvintele de temelie ale vieții? Argumentează răspunsul, într-un text de minimum 150 de cuvinte, referindu-te atât la textul dat, cât și la experiența personală sau culturală.

CAPITOLUL VI

Olimpiada Națională
Interdisciplinară
de Limba și Literatură
Română și Religie
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE
ROMÂNEASCĂ

Teste de antrenament
pentru proba orală

Clasa a V-a, Secțiunea – Creația ca dar al iubirii divine

Biletul nr. 1

Privește imaginea și citește cu atenție textul alăturat!

Pictură naivă de Gheorghe Ciobanu

(Sursa: <https://berna.mae.ro/local-news/1052>)

„Întregul univers încapă în inima care Îl caută pe Dumnezeu.”

Protoiereu Andrei Lemeshonok

Exprimă-ți, într-un discurs de minimum 150 de cuvinte, opinia despre legătura dintre mesajul transmis de textul citat și imaginea reprodusă mai sus.

Biletul nr. 2

Privește imaginea și citește cu atenție textul alăturat!

Pictură naivă de Mariana Mibuț

(Sursa: <https://localm.ro/obiceiuri/atelier-de-pictura-naiva-mariana-mihut/>)

„Dumnezeu i-a dat omului lumea, nu numai ca un dar de o fertilitate continuă, ci și de o mare bogăție de alternative posibile de actualizat de către om prin libertate și muncă.”

Dumitru Stăniloae, *Lumea, operă a iubirii lui Dumnezeu destinată îndumnezeirii*

Exprimă-ți, într-un discurs de minimum 150 de cuvinte, opinia despre legătura dintre mesajul transmis de textul citat și imaginea reprodusă mai sus.

Cuvânt-înainte	3
----------------------	---

Capitolul I Tipare textuale	5
Textul narativ	6
Textul descriptiv	10
Textul dialogal/dialogat	14
Textul explicativ	16
Textul argumentativ	20

Enunțuri

Capitolul II Olimpiada Națională de Limba și Literatura Română. Teste de antrenament	
pentru proba scrisă	23
Clasa a V-a	24
Clasa a VI-a	47
Clasa a VII-a	71
Clasa a VIII-a	99

Capitolul III Olimpiada Națională Interdisciplinară de Limba și Literatura Română și Religie

CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ. Teste de antrenament pentru proba scrisă	127
Clasa a V-a. Secțiunea – <i>Creația ca dar al iubirii divine</i>	128
Clasa a VI-a. Secțiunea – <i>Eu și universul meu familial</i>	134
Clasa a VII-a. Secțiunea – <i>Omul în comuniune cu semenii și divinitatea</i>	142
Clasa a VIII-a. Secțiunea – <i>Iubirea ca formă de comuniune și împlinire</i>	151

Capitolul IV Olimpiada pentru elevii din mediul rural UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ.

Teste de antrenament pentru proba scrisă	159
Clasa a V-a	160
Clasa a VI-a	163
Clasa a VII-a	166
Clasa a VIII-a	169

Capitolul V Olimpiada Națională de Limba și Literatura Română. Teste de antrenament

pentru proba orală	173
Clasa a V-a	174
Clasa a VI-a	177
Clasa a VII-a	180
Clasa a VIII-a	183

Capitolul VI Olimpiada Națională Interdisciplinară de Limba și Literatura Română și Religie

CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ. Teste de antrenament pentru proba orală	187
Clasa a V-a. Secțiunea – <i>Creația ca dar al iubirii divine</i>	188
Clasa a VI-a. Secțiunea – <i>Eu și universul meu familial</i>	189
Clasa a VII-a. Secțiunea – <i>Omul în comuniune cu semenii și divinitatea</i>	190
Clasa a VIII-a. Secțiunea – <i>Iubirea ca formă de comuniune și împlinire</i>	191

Bareme de evaluare și sugestii de răspuns

Olimpiada Națională de Limba și Literatura Română. Teste de antrenament pentru proba scrisă ...	192
Clasa a V-a	192
Clasa a VI-a	201
Clasa a VII-a	210
Clasa a VIII-a	220

Olimpiada Națională Interdisciplinară de Limba și Literatura Română și Religie

CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ. Teste de antrenament pentru proba scrisă	231
Clasa a V-a. Secțiunea – <i>Creația ca dar al iubirii divine</i>	231
Clasa a VI-a. Secțiunea – <i>Eu și universul meu familial</i>	236
Clasa a VII-a. Secțiunea – <i>Omul în comuniune cu semenii și divinitatea</i>	240
Clasa a VIII-a. Secțiunea – <i>Iubirea ca formă de comuniune și împlinire</i>	245

Olimpiada pentru elevii din mediul rural UNIVERSUL CUNOAȘTERII PRIN LECTURĂ.

Teste de antrenament pentru proba scrisă	251
Clasa a V-a	251
Clasa a VI-a	253
Clasa a VII-a	254
Clasa a VIII-a	256

<i>Recomandări de lectură</i>	258
-------------------------------------	-----